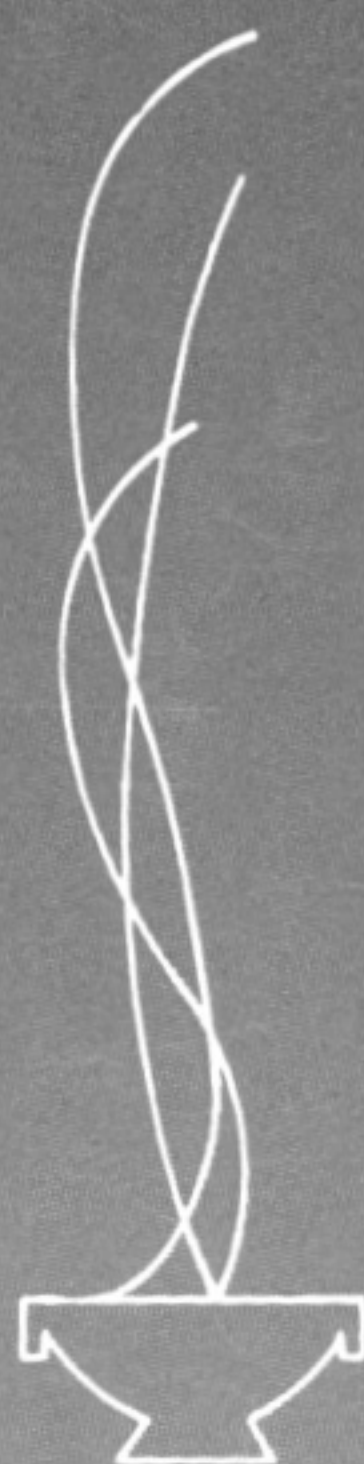

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 1ο

Ιανουαριος – Φεβρουαριος 1985

Διμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ»
ΕΣΔΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Ανωτέρα Σχολή Αδελφών Νοσοκόμων
Σεβαστουπόλεως 16 - Αθήνα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμός
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Αδριανείου 3 & Κατεχάκη Νεο Ψυχικό

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εμβάσματα - Επιταγές
Περιοδικό «ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ»
Γραφεία: Πύργος Αθηνών
Γ' κτίριο II: 1α Αθήνα 610
Τηλ.: 7702861

1. Νοσηλευτικά Προβλήματα των Χρονίων Ψυχικά Ασθενών
Αναστασία Σαμπατακάκη - Μανωλάκη 7
2. Προγραμματισμός Υγειονομικής Διαπαιδαγωγήσεως της Κοινότητας στον Αυξανόμενο Κίνδυνο από τα Ρευματικά Νοσήματα
Χρυσάνθη Δ. Πλατή 13
3. Συμπόσιο: Κοινωνικές Επιστήμες στην Ιατρική Εκπαίδευση
Βασιλική Λανάρα 29
4. Πρώτη Ομαδική Εργασία για την Εκπαίδευση του Διαβητικού
Ειρήνη Γουλιά 37
5. Ενημέρωση 40
6. Νέες Εκδόσεις 43
7. Υποτροφία 3Μ 43
8. Συνέδρια - Συνδιασκέψεις 44
9. Μικρές Αγγελίες 44

Τιμή τεύχους 100 δρχ.
Για σπουδάστριες 50 δρχ.
Ετήσια 500 δρχ.
Ετήσια στο εξωτερικό \$10

**ΣΥΜΠΟΣΙΟ: «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»**

Ηράκλειο Κρήτης 29 Σεπτεμβρίου - 1 Οκτωβρίου 1983

Ιατρική Εκπαίδευση και Νοσηλευτική

(Εισήγηση)

Δρ. Βασιλική Λανάρα

Διευθύνουσα Αδελφή Θεραπευτηρίου «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

Ειδικός Επιστήμων Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η υγεία του ανθρώπου είναι το πολυτιμότερο αγαθό, το μεγαλύτερο δώρο του Θεού, μια από τις υψηλότερες αξίες της ζωής. Αυτό το πολύτιμο αγαθό υπηρετούμε όσοι εργαζόμαστε στον χώρο της υγείας, οι λειτουργοί και οι επαγγελματίες Υγείας.

Στην εποχή του Ιπποκράτη, η Ιατρική είχε ακριβώς την έννοια της εξυπηρετήσεως της Υγείας. Ησχολείτο, δηλαδή, με όλες τις φάσεις και διαστάσεις της Υγείας, από την πρόληψη, διατήρηση και θεραπεία, μέχρι την αποκατάσταση και την επαναφορά του ανθρώπου στο κοινωνικό του περιβάλλον.

Χαρακτηριστική είναι η αντίληψη του Πλάτωνος για την Ιατρική. Όπως είναι γνωστό, ο Πλάτων ασχολήθηκε πολύ με την Ιατρική και αυτό γιατί η συστηματική μελέτη του ανθρώπου από την ιπποκρατική ιατρική επιστήμη τον βοήθησε στη συστηματική ανάπτυξη της φυσιολογίας του για τον άνθρωπο ως «όλον», ως ενιαίου ψυχοσωματικού όντος.

Ο Πλάτων, λοιπόν, χωρίζει την Ιατρική στους εξής κλάδους: τη **Φαρμακευτική**, τη **Χειρουργική**, τη **Βοηθητική** και τη **Νοσογνωμική**¹. Ασφαλώς δε ο χωρισμός αυτός δεν έγινε από τον Πλάτωνα, αλλά από τον ίδιο τον Ιπποκράτη και τους συνεργάτες του. Ήταν ιδέες που επικρατούσαν τότε και τις παρουσίασε στα γραπτά του ο Πλάτων. Έτσι βλέπουμε την έννοια της Ιατρικής με την έννοια της όλης Υγείας.

Οι θεωρητικοί της Νοσηλευτικής θεωρούμε, ότι ο κλάδος της **Βοηθητικής** κατά τον Πλάτωνα, είναι ο κλάδος της Νοσηλευτικής της σημερινής εποχής. Και αυτό γιατί αν ανατρέξουμε στον ορισμό της Νοσηλευτικής από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα, που θεωρείται ένας από τους κλάδους υγείας με ειδικές γνώσεις και μεθόδους, θα δούμε ότι: Νοσηλευτική σημαίνει βοήθεια, υποστήριξη, υπηρεσία προς τον άνθρωπο, φροντίδα — care — σε όλες τις καταστάσεις υγείας, με σκοπό προληπτικό, θεραπευτικό ή αποκαταστάσεως². Όταν δε η πρόληψη, η θεραπεία και η αποκατάσταση της υγείας δεν είναι δυνατές, οι ενέργειες των Αδελφών αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του ανθρώπου ή στον ειρηνικό του θάνατο. Αυτό

μάλιστα, ίσως, να ξεχωρίσει τη Νοσηλευτική από τους άλλους κλάδους υγείας και να δίνει τη «μοναδικότητα» του κλάδου. Η Νοσηλευτική δεν σταματά εκεί που σταματά η θεραπευτική προσπάθεια, επομένως και η Ιατρική, αλλά προχωρεί και πολύ πιο πέρα. Συνοδεύει τον άνθρωπο μέχρι της τελευταίας του πνοής. Προσπαθεί να βοηθεί τον άνθρωπο και στον ειρηνικό του θάνατο: Να τον ανακουφίζει, να τον συντροφεύει, να του κάνει πιο ανθρωπίνες τις συνθήκες και την κατάσταση που αντιμετωπίζει, έτσι ώστε να πεθαίνει ειρηνικά.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ – ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑ _____

Παρόλο ότι υπάρχει πρωτοβάθμιος, δευτεροβάθμιος και τριτοβάθμιος Υγειονομική περίθαλψη, θα αναφερθούμε στην Πρωτοβάθμιο Φροντίδα για την Υγεία (Π.Φ.Υ.), στην πιο σύγχρονη τάση για την Υγεία, γιατί φαίνεται πως εκπληρώνει καλύτερα τον πρώτο σκοπό που είναι η πρόληψη της αρρώστιας.

Πολύς λόγος γίνεται τελευταία για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα για την Υγεία - Primary Health Care. Με το παράδειγμα αυτό παρουσιάζεται καθαρά η ανάγκη για διεύρυνση των ιατρικών σπουδών και των σπουδών των άλλων επιστημών υγείας. Επιπλέον, στη Διεθνή Συνδιάσκεψη για την Π.Φ.Υ. στην Alma Ata το 1978, 137 κυβερνήσεις και 67 οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησαν την Πρωτοβάθμιο Φροντίδα για την Υγεία, σαν το κυριότερο μέσο και τρόπο για να πετύχουν το «Υγεία για όλους στο έτος 2000».

Τι είναι η Πρωτοβάθμια Φροντίδα για την υγεία; Σύμφωνα με τον ορισμό της Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας, Πρωτοβάθμια Φροντίδα για την Υγεία είναι η αρχική και συνεχής καθοδήγηση σε θέματα υγείας, καθώς και η παροχή υπηρεσιών προς το άτομο, την οικογένεια ή ομάδες πληθυσμού για προληπτικούς ή θεραπευτικούς λόγους.

Οι κυριότεροι σκοποί της Π.Φ.Υ., που αποτελούν και σκοπούς των επιστημών υγείας, συνογίζονται ως εξής: Προαγωγή της υγείας, πρόληψη νόσου ή αναπηρίας, παροχή φροντίδας, ελάττωση αναπηρίας, προσπάθεια επαναφοράς στα δυνατά φυσιολογικά όρια των σωματικών, ψυχικών και κοινωνικών λειτουργιών του ατόμου και Εκπαίδευση του κοινού και του Προσωπικού υγείας.

Η Π.Φ.Υ. περιλαμβάνει τις αρχές υγείας που γνωρίζουμε. Έχει αποκληθεί: φιλοσοφία, στρατηγική, ομβρέλα, κίνημα, set κατευθυντηρίων γραμμών, τρόπος σκέυης. Ανεξάρτητα όμως από τον τρόπο που χρησιμοποιείται και αναφέρεται στη βιβλιογραφία, γεγονός είναι, ότι η Π.Φ.Υ. απαιτεί έναν άλλο τρόπο σκέυης, έναν καθολικό τρόπο θεωρήσεως για το πώς ζουν οι άνθρωποι, τις επιλογές που κάνουν, τον τύπο ζωής που προτιμούν, τις συνήθειες υγείας που έχουν και τις ευκαιρίες, αλλά και τους κινδύνους που συνεπάγονται οι επιλογές τρόπων ζωής τους.

Η εφαρμογή της Πρωτοβαθμίου Φροντίδας για την Υγεία, μιλάει μάλλον για ένα διαφορετικό τρόπο εκπαίδευσέως, τόσο των Ιατρών, όσο και των Νοσοκόμων και των άλλων επαγγελματιών υγείας και καλεί σε μια γονιμότερη αντιμετώπιση του όλου θέματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα Νο1, της Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας Περιφέρειας Ευρώπης (Π.Ο.Υ./ΕΥΡ.), πυρήνας της Ιατρικής είναι η θεραπεία, της Νοσηλευτικής η φροντίδα και της Ιατροκοινωνικής Εργασίας η βοήθεια, με στόχο την πλήρη ανεξαρτητοποίηση του ατόμου από τις υπηρεσίες υγείας³.

Στο ίδιο σχεδιάγραμμα παρατηρούμε, ότι υπάρχουν ανεξάρτητες περιοχές ασκήσεως του κάθε υγειονομικού κλάδου, αλλά και περιοχές επικαλυπτόμενες. Έτσι, η Ιατρική επικαλύπτει μερικώς τη Νοσηλευτική και την Ιατροκοινωνική Εργασία. Η Νοσηλευτική την Ιατρική και την Ιατροκοινωνική εργασία. Η Ιατροκοινωνική Εργασία την Ιατρική και τη Νοσηλευτική. Αυτό εξαρτάται, φυσικά, από τις ανάγκες υγείας του ατόμου ή της οικογένειας, που άλλοτε είναι ανάγκες για θεραπεία, για φροντίδα ή είναι κοινωνικές ανάγκες, λόγω προβλημάτων υγείας. Η εικόνα αυτή έχει μεγάλη εφαρμογή στην Π.Φ.Υ., όπου κατ' εξοχήν οι υπηρεσίες υγείας προσφέρονται από την υγειονομική ομάδα (σχεδιάγραμμα Νο2, Σύστημα Υγειονομικού Προσωπικού).⁴

Ο προσανατολισμός της Ιατρικής εκπαίδευσής, όπως και της Νοσηλευτικής εκπαίδευσής, πρέπει να στραφεί προς νέα κατεύθυνση, ίσως προς την κατεύθυνση της κοινωνικής Ιατρικής, προς την κατεύθυνση της Πρωτοβαθμίου Φροντίδας για την Υγεία. Οι αρχές της Π.Ο.Υ. / ΕΥΡ.⁵, οι οποίες εμπλουτίζουν τον ορισμό της Π.Φ.Υ., είναι ευρείες, αλλά αποτελούν και πρόκληση, διότι δημιουργούν και απαιτούν εκτεταμένη γνώση, κατανόηση και ανάλυση από τους επαγγελματίες υγείας. Οι γνώσεις που είναι απαραίτητες προϋποθέτουν ευρεία βάση πληροφοριών, υπερβαίνουν δε τις υπάρχουσες γνώσεις και μεθόδους των προγραμμάτων, τα οποία εκπαιδεύουν ιατρούς, νοσοκόμους και άλλους που πρέπει να υλοποιήσουν αυτές τις νέες ιδέες. Είναι απαραίτητο να μορφώνονται θεωρητικώς και κλινικώς με ειδικές γνώσεις για την Π.Φ.Υ. οι ιατροί, νοσοκόμοι και άλλοι επαγγελματίες υγείας.

ΤΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σήμερα ιατροί και αδελφές εργάζονται σε δέσεις Πρωτοβαθμίου Φροντίδας για την Υγεία, όπως σε Κέντρα Υγείας, Εργοστάσια και άλλα επαγγελματικά κέντρα, Εξωτερικά Ιατρεία, Αγροτικά Ιατρεία, σε Σχολεία, ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις, σε Οίκους Ευγηρίας και Κοινοτικά Κέντρα Υγείας.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Οι Αδελφές στη χώρα μας προετοιμάζονται για τον ρόλο της Π.Φ.Υ., τόσο οι Νοσηλεύτριες, πολύ δε περισσότερο οι Επισκέπτριες. Το πρόγραμμα της βασικής νοσηλευτικής εκπαίδευσής προσφέρει θεωρητικές και πρακτικές εμπειρίες μαθήσεως σε μια οργάνωση που αντανάκλα τις αρχές και τις ιδέες της Πρωτοβαθμίου Φροντίδας. Και βέβαια, στην ειδικευση της Επισκεπτρίας η εκπαίδευση για τη Π.Φ.Υ. είναι περισσότερο συστηματική. Όμως η εκπαίδευση αυτή στερείται της διακλαδικής εκπαίδευσής.

Δεν γνωρίζω, πώς η ιατρική εκπαίδευση προετοιμάζει τους σημερινούς ιατρούς για την Π.Φ.Υ., που είναι κατ' εξοχήν ομαδική εργασία και ευθύνη συλλογική.

Πιστεύω, ότι στο πρόγραμμα Ιατρικών Σπουδών, μπορεί ορισμένες εκπαιδευτικές ενότητες να διδάσκονται από κοινού σε φοιτητές της Ιατρικής, της Νοσηλευτικής και της Ιατροκοινωνικής Εργασίας, να σχεδιάζονται δε κοινές κλινικές εμπειρίες στο Νοσοκομείο και στην Κοινότητα.

Σκοπός των κοινών εμπειριών είναι η επίτευξη αμοιβαίας συνειδητοποιήσεως εκ μέρους των φοιτητών της ιδιαίτερης συμβολής του κάθε κλάδου, τόσο στην Π.Φ.Υ., όσο και στην όλη Υγειονομική περίθαλψη. Επί πλέον, η συνειδητοποίηση αυτή συμβάλλει στην καλή λειτουργία της Ομάδας Υγείας, καθώς και στην αξιοποίηση όλων των ειδικών γνώσεων της Ιατρικής, της Νοσηλευτικής και των άλλων Επιστημών Υγείας.

Ένα τέτοιο πρόγραμμα έχει εφαρμοσθεί σε ορισμένες περιοχές των ΗΠΑ, με εξαιρετικά αποτελέσματα. Φοιτητές της ιατρικής και φοιτητές της Νοσηλευτικής του ιδίου Πανεπιστημίου (Boston University)⁶ παρακολούθησαν κοινά θεωρητικά μαθήματα και ενότητες, με συντονισμένη δε επίβλεψη οργανώθηκαν οι εκπαιδευτικές εμπειρίες στην κοινότητα, στην οποία οι φοιτητές και των δύο κλάδων συνεργαζόμενοι με τους τοπικούς παράγοντες έλαβαν την πρώτη εμπειρία στην Π.Φ.Υ.

Μακροπρόθεσμες έρευνες απέδειξαν θετικά αποτελέσματα συνεργασίας στη μετέπειτα σταδιοδρομία Ιατρών και Αδελφών, όσο από απόγεως συνεργασίας και προσφοράς υπηρεσιών υγείας, όσο και στη σωστή αξιοποίηση των γνώσεων του κάθε κλάδου.

Κάτι παρόμοιο γίνεται και στη Φινλανδία, που ως γνωστό έχει υποδειγματική οργάνωση για τη Π.Φ.Υ., με τη διαφορά ότι η διακλαδική εκπαίδευση λαμβάνει χώρα στα Κέντρα Υγείας κατά την περίοδο της κλινικής ασκήσεως των Ιατρών και των Αδελφών, δηλαδή σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η Πρωτοβάθμια Ομάδα Υγείας, θέτει τους αντικειμενικούς σκοπούς με γνώμονα τις ανάγκες της κοινότητας, που είναι γνωστές και αποδεκτές από την κοινότητα, κάτω δε από κατάλληλη επίβλεψη και διοίκηση διευκρινίζονται οι ρόλοι και οι δραστηριότητες του κάθε μέλους της Ομάδας, ώστε να κατανοούνται από τα άλλα μέλη και από την κοινότητα.

Η σύνδεση της ομάδας καθορίζεται από τις προσδιορισθείσες ανάγκες των αρρώστων και της κοινότητας και όχι από τα ειδικά επαγγελματικά ενδιαφέροντα των υγειονομικών. Ο Ιατρός, η Αδελφή και τα άλλα μέλη, συνεισφέρουν τις ειδικές γνώσεις και εμπειρίες, καθώς και τα θεωρητικά πλαίσια των κλάδων τους στην Ομάδα. Κάθε συμβολή πρέπει να είναι ξεκαθαρισμένη.

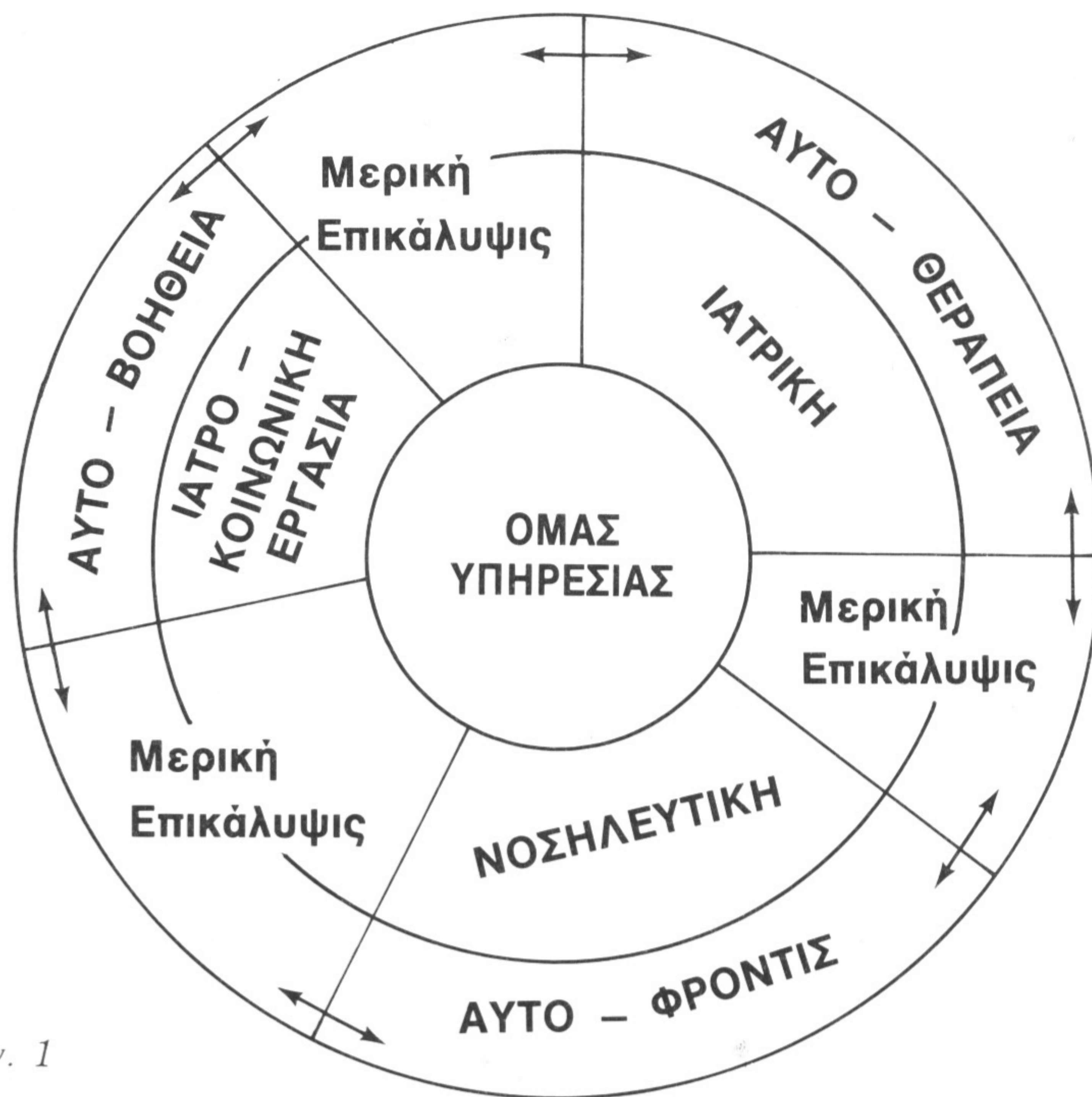
Επομένως, η ιδέα ή η μέθοδος της Ομάδας Υγείας, εξασφαλίζει τη συμμετοχή που είναι λειτουργία απαιτούμενης ειδικής συμβολής για ειδικούς σκοπούς, κατά την οποία τα μέλη διαφέρουν ανάλογα με τις ανάγκες και τις περιπτώσεις.

Τα διοικητικά προσόντα και οι διαπροσωπικές σχέσεις που χρειάζονται για την οργάνωση και την προσαρμογή, τη ρύθμιση του αριθμού και της κα-

τηγορίας του προσωπικού, ωραρίου εργασίας κ.λπ., απαιτούν ακαδημαϊκή προετοιμασία και εμπειρία με διακλαδική προσέγγιση, ευρύ περιεχόμενο και συνεχιζόμενη εκπαίδευση επί μακρό χρονικό διάστημα.

Τα υπεύθυνα μέλη της Ομάδας Υγείας⁷, πρέπει να διαθέτουν διοικητικές και οργανωτικές γνώσεις και ικανότητες, να τις χρησιμοποιούν δε στη μεγιστοποίηση της αποδόσεως και στην αύξηση της δραστηριότητας με κατάλληλη αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού. Η Ομάδα Υγείας ακόμη, πρέπει να αναζητεί με ερευνητικές μελέτες, τρόπους αξιοποιήσεως του προσωπικού και άλλους παράγοντες που συμβάλλουν ή εμποδίζουν την κατάλληλη και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών υγείας. Επί πλέον, η έρευνα αποσκοπεί στην ανεύρεση καλύτερων και βελτιωμένων μεθόδων εκπαίδευσεως των Ιατρών, Νοσοκόμων, Κοινωνικών Λειτουργών και άλλων μελών της Υγειονομικής Ομάδας, για καλύτερη αξιοποίηση των ειδικών γνώσεων του κάθε κλάδου και για παροχή υπηρεσιών υγείας ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ στην κοινωνία.

**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΙΣ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

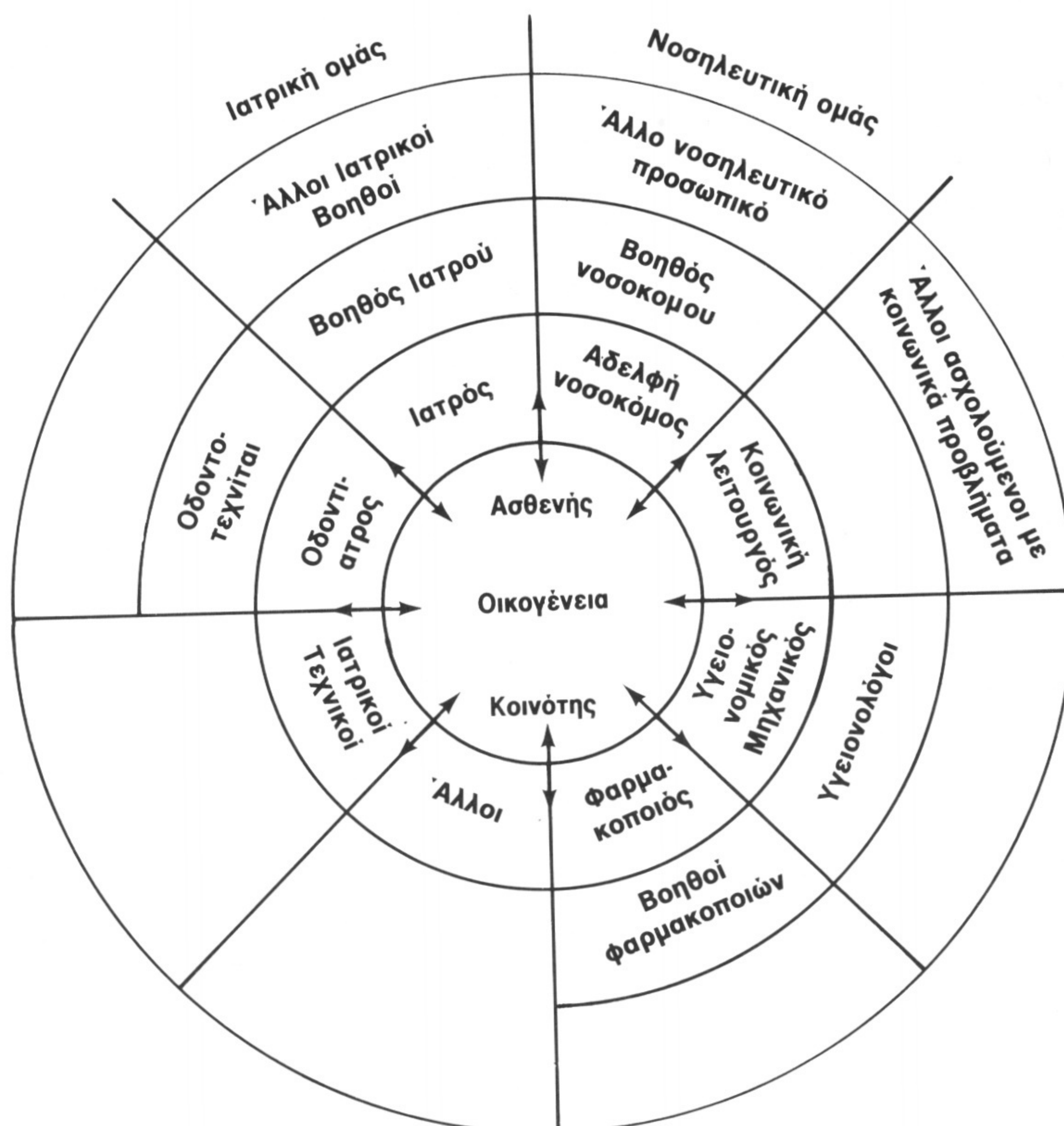
EURO / NURS / 75. 1 Rev. 1

26 Μαρτίου 1979

Παγκόσμιος Οργάνωση Υγείας, Περιοχής Ευρώπης

No1

ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

EURO / NURS / 75.1 Rev. 1

26 Μαρτίου 1979

Παγκόσμιος Οργάνωση Υγείας, Περιοχής Ευρώπης

No 2

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Αρ. Π. Κούζη: «Η Ελληνική Ιατρική», εις Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν «ΗΛΙΟΥ», Τόμος Θ'.
2. J.K. McFarlane: "A charter for caring" Journal of Advanced Nursing, Vol I, No3 (May 1976), p. 187-196.
3. 4, EURO / NURS / 75.1, World Health Organization, Regional Office for Europe, Copenhagen, 1979.

5. WHO / EURO: Regional Strategy for Attaining Health for All by the Year, 2000, EUR / RC 30/8 Rev.2, September 1982.
6. M. Sawyer, P. Serafini: "Interdisciplinary Education: Is it Valid?", American Journal of Nursing, Vol. 75 No5 (May 1975), 825.
7. M. Farrell, B. Flynn: The Role of Nursing in Primary Health Care Team in Europe. EURO / NURS 82.1, October 1982.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adam, E: Frontiers of Nursing in the 21st. Century: Development of Models and Theories on the Concept of Nursing. Journal of Advanced Nursing, January 1983.
 - Farrell, M. and B. Flynn: The Role of Nursing in Primary Health Care Team in Europe. WHO / EURO / NURS 82.1., October 1982.
 - Godber, G.: Striking the Balance, Therapy, Prevention and Social Support. World Health Forum, vol. 3, No3, 1982.
 - Henderson V., Basic Principles of Nursing Care, International Council of Nurses, 1961.
 - Κούζης, Αρ. Π.: Η Ελληνική Ιατρική. Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν ΗΛΙΟΥ, Τόμ. Θ'.
 - Λανάρα, Β.: Τα Εκατό Χρόνια της Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων του «Ευαγγελισμού» 1875-1975. Αθήνα 1978.
 - Λανάρα, Β. Heroism as a Nursing Value: A Philosophical Perspective, Athens 1981.
 - Madrid Nursing Research Congress, Madrid, July 7-8, 1983. Organized by Sigma Theta Tau Honor Society of Nursing.
 - McFarlane, J.K.: A Charter for Caring. Journal of Advanced Nursing, May 1976.
 - Proceedings of the European Conference Research - A Challenge for Nursing Practice, Uppsala, Sweden, August 11-14, 1982.
 - Sawyer, M. and P. Serafini: Interdisciplinary Education: Is it valid. American Journal of Nursing, May 1975.
 - Smith, J.P.: Concept of Nursing Literacy: An Energizing Force in Health Care. Journal of Advanced Nursing, January 1983.
 - WHO / EURO Regional Strategy for Attaining Health for All by the Year 200, EUR / RC 30/8, Rev 2, 2 September 1982.
-

Νεες εκδόσεις

«Νοσηλευτική και Μετάγγιση Αίματος»

Νέα έκδοση της League of Red Cross και Red Crescent Societies, δίνει πληροφορίες σ' αυτόν που εργάζεται κοντά στο δότη και λήπτη αίματος.

Στο βιβλίο αυτό μεταξύ άλλων, αναπτύσσεται η οργάνωση και διοίκηση των εθνικών υπηρεσιών αιμοδοσίας, η χρήση του αίματος και η τεχνική της μεταγγίσεως, περιγράφονται τα στοιχεία του αίματος και η σπουδαιότητα και αναγκαιότητα εκπαίδευσέως των σπουδαστών των νοσηλευτικών σχολών στον τομέα αυτό.

Το βιβλίο κυκλοφορεί στην αγγλική, γαλλική, ισπανική, αραβική και γερμανική γλώσσα και τιμάται 12 φράγκα ελβετικά.

Όσοι ενδιαφέρονται να το προμηθευτούν, να ζητήσουν πληροφορίες από τον Ε.Σ.Δ.Ν.Ε., τηλ. 7790360, 7702861.

Ακόμη μπορούν να απευθυνθούν στην εξής διεύθυνση:

«League of Red Cross and Red Crescent Societies»

P.O. BOX 276

CH-1211 Geneva 19

Switzerland.

Υποτροφία 3Μ

Για το 1985 η υποτροφία Νοσοκόμων της 3Μ δόθηκε στις πιο κάτω Αδελφές:

1. Geraldine McCarthy, από την Ιρλανδία.
2. Ursgulo Krzyzanowska - Lagouska, από την Πολωνία.
3. Ano Taukara Fotu από την Τόνγκα.

Η πρώτη θα προχωρήσει για το Master degree, η δεύτερη για το διδακτορικό και η τρίτη θα ολοκληρώσει σπουδές που ήδη άρχισε για το Bachelor.

Οι ενδιαφερόμενες για την υποτροφία Νοσοκόμων της 3 Μ του 1986, μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις στον Εθνικό Σύνδεσμο Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος.

Για να γίνει η αίτηση δεκτή, η ενδιαφερόμενη πρέπει να είναι μέλος του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων και να γνωρίζει τη γλώσσα της χώρας που θα σπουδάσει. Στην αίτηση πρέπει να αναφέρεται πώς θα χρησιμοποιηθεί η υποτροφία, το πρόγραμμα σπουδών που θα παρακολουθήσει, τη διάρκεια σπουδών και το πανεπιστήμιο που επιθυμεί να σπουδάσει. Επίσης, στην αίτηση πρέπει να αναφέρεται πώς θα χρησιμοποιήσει τις γνώσεις που θα αποκτήσει όταν επιστρέψει στην πατρίδα της.

Η ημερομηνία υποβολής αιτήσεων λήγει στις 15-9-85.

Συνεδρια - Συνδιασκευεις

1. 6ο Διεθνές Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας για Ιατρική Informatics. Το Συνέδριο θα γίνει στο Helsingin της Φινλανδίας από 25 έως 29 Αυγούστου 1985. Πληροφορίες μπορείτε να πάρετε από: Duodecim, Runeberginkate 47A - SF-00260 Helsinki, Finland. Tel. 358-0-440377.
2. Η Τρίτη Διεθνής Συνδιάσκεψη Νοσοκομείων θα πραγματοποιηθεί στην Κοπεγχάγη της Δανίας από 16-19 Σεπτεμβρίου 1985, με θέμα «Transitions in Health Care». Οι ενδιαφερόμενοι να την παρακολουθήσουν μπορούν να ζητήσουν περισσότερες πληροφορίες από τη Γραμματεία της Συνδιάσκεψης. Copenhagen Congress Center - Center Boulevard - DK-2300 Copenhagen. Denmark.
3. Ο Παγκόσμιος Σύλλογος Προστασίας Καταχρήσεως Φαρμάκων και Οιοπνευματωδών Ποτών, οργανώνει το Πρώτο συνέδριο με θέμα «Πρόληψη Καταχρήσεως Φαρμάκων και Οιοπνευματωδών Ποτών» στο Tel Aviv από 15 έως 19 Δεκεμβρίου 1985. Ο ίδιος Σύλλογος καλεί, όσους ενδιαφέρονται, να γίνουν μέλη του πιο πάνω συλλόγου. Οι ενδιαφερόμενοι να γίνουν μέλη του Παγκόσμιου Συλλόγου Προστασίας Καταχρήσεως Φαρμάκων και Οιοπνευματωδών Ποτών, να έλθουν σε επικοινωνία με τον Εθνικό Σύνδεσμο Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος. Πληροφορίες για το συνέδριο μπορείτε να πάρετε από: Congress Secretariat - Peltours LTD Gongress Department - P.O. BOX 394 - Tel Aviv 61003, Israel. Tel.: (03) 650862 - Telex: 33803 TLV.
4. 2η Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Εντατική Νοσηλευτική Φροντίδα. Θέμα: «Ανταλλαγή Δυνάμεως στην Άσκηση». Η Συνδιάσκεψη θα γίνει στη Χάγη της Ολλανδίας από 26 έως 30 Αυγούστου 1986. Οι ενδιαφερόμενοι να το παρακολουθήσουν μπορούν να πάρουν πληροφορίες από: American Association of Critical Care Nurses - One Civic Plaza, Newport Beach, CA 92660, USA. Tel.: (714) 644-9310. Telex: 296936 - AA CNUR.

Μικρες αγγελιες

ΝΟΣΟΚΟΜΕΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΕΣ ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΣΤΟ ΡΙΑΝΤ ΤΗΣ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ Η ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ
ΜΙΣΘΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
AL. HAMMADI HOSPITAL
P.O. BOX 1459
RIYADH - SAUDI ARABIA